

Deklaracija

„RAD I RADNIČKE ORGANIZACIJE

U SREDIŠTU CJELOVITOG I ODRŽIVOG RAZVOJA“

usvojena u Vatikanu, 24. studenoga 2017. godine

1. Sastanak sindikalnih organizacija koji je sazvaio Dikasterij za promidžbu cjelovitog ljudskog razvitka otvara nove i optimistične perspektive za promišljanje i zajednički doprinos radničkog pokreta suvremenim društvima.

2. Njegov se razvoj temelji na analizi iz različitih regija današnjega svijeta, stvarnosti radnika, društvenih znanosti, međunarodnih standarda, Evanđelja i socijalnog nauka Crkve, od enciklike «Rerum Novarum» do enciklike «Laudato Si'».

3. On je omogućio utvrditi da je postojeći model globalizacije iznevjerio radne ljude te je doveo do povijesnih razina nejednakosti koje zajedno s digitalizacijom i klimatskim promjenama otvaraju čitav niz uznemiravajućih pitanja. Oni uključuju slabljenje radnog zakonodavstva i državne regulacije, nepravednu trgovinu, financijalizaciju gospodarstva i slijepo vjerovanje u tehnologiju kao rješenje problema društvene organizacije. Sve izraženija automatizacija, individualizacija, nejednakost, prekarnost, masovna nezaposlenost, siromaštvo i fenomeni isključenosti i «odbacivanja» ljudi dovodi u pitanje «zajednički dom». Ti trendovi predstavljaju ozbiljne izazove za sve društvene i institucionalne dionike, a posebice svijet rada.

4. On je omogućio utvrditi bogatstvo socijalnog nauka Crkve, ponovno potvrdivši središnju ulogu čovjeka i pravo na dostojanstven rad te prepoznavanje, promicanje i obranu univerzalnih radnih standarda u okviru razvojnog modela, kulturnog nasljeđa ljudi, prednosti rada nad kapitalom i financijama, jedinstvenog usmjerenja roba i posljedičnu socijalnu hipoteku nad njom, prihvaćanje znanstveno-tehnoloških inovacija kao proizvoda zajedničkog rada i naraštaja, stratešku ulogu sindikalnih organizacija kroz socijalni dijalog i kolektivno pregovaranje u izgradnji gospodarski snažnog i pravednijeg društva, suradnju i solidarnost među narodima kao temelj mira u svijetu.

5. On je također omogućio predočiti kontinuitet institucija i organizacija za skrb i zaštitu radnika koje čine osnovni okvir u izgradnji društava veće demokracije, boljeg sudjelovanja i uključenja na temelju vrijednosti suradnje, umrežavanja, jedinstva, solidarnosti i organizacije.

6. Sindikati su uvijek imali ključnu ulogu u obrani ljudskog dostojanstva. Sloboda udruživanja, pravo na organiziranje, kolektivno pregovaranje i kolektivno djelovanje temeljna su ljudska prava i istovremeno preduvjet ostvarenju drugih ljudskih prava. Sindikalne organizacije imaju vodeću ulogu u izgradnji novih modela ekološkog, gospodarskog, društvenog i cjelovitog razvoja te u promicanju novih načina rada. Prekarni se rad mora iskorijeniti. Kako bi se iskoristile mogućnosti četvrtelne industrijske revolucije, potrebna je pravedna tranzicija koja uključuje obrazovanje i cjeloživotno učenje te produbljenje demokracije na radnom mjestu. Državne vlasti moraju zajamčiti

uvjete za punu zaposlenost, dostojanstveni rad, uključujući sigurnost radnih mjesta s osnova prava na sigurnost i zdravlje na radu, poštivanje ljudskih i radničkih prava te suzbijanje svih oblika diskriminacije.

7. Ljudska mobilnost predstavlja jedan od najozbiljnijih izazova našega vremena. Milijuni žena, muškaraca i djece prisiljeni su napustiti svoje domove i obitelji zbog ratova, gladi i siromaštva. Sindikati se moraju posvetiti osiguravanju utočišta i jednakom postupanju prema izbjeglicama, migrantima, onima s dokumentima kao i onima bez njih, prognanicima i tražiteljima azila. Svi trebaju biti dobrodošli u društvo i svijet rada, uz potpuno uvažavanje njihovih radničkih i ljudskih prava. Sindikati prepoznaju ulogu međuvjerskog dijaloga i njegove ključne uloge u promicanju uključivosti, solidarnosti i socijalne pravde.

8. Od iznimne je važnosti usmjeriti se na drukčiju etičku paradigmu koja nadilazi prevladavajuću tehnokratsku paradigmu (gospodarska, financijska i tehnološka) koja omogućava cjelovit, uključiv i održiv razvoj utemeljen na ostvarenju prava, nadograđuje se na stvarnost u svakoj državi i regiji te u svoje središte stavlja rad i radničke sindikate kao temelj za izgradnju društva utemeljenog na pravednosti i jednakosti. To pretpostavlja bezuvjetno poštivanje dostojanstvenog rada i izgradnju osobnog i kolektivnog identiteta u modelu razvoja koji kombinira održivi rast i socijalnu pravdu. Svi poslodavci, uključujući direktore multinacionalnih kompanija, moraju se u potpunosti uključiti u ostvarenje istinski socijalnog tržišnog gospodarstva uz obvezu preusmjerenja moralne svrhe čiji je cilj poštivanje ljudskih i radničkih prava, puna primjena standarda MOR-a te se staviti u službu razvoja i snažnijeg povezivanja zajednica. To iziskuje rješavanje problema onih koji su najviše izloženi diskriminaciji kod pristupanja dostojanstvenom radu, uključujući osobe s invaliditetom, migrante, izbjeglice, žene i mlade. Isto tako, to podrazumijeva suočavanje bilo kojim oblikom diskriminacije u svijetu rada, bez obzira radi li se o diskriminaciji na socijalnoj osnovi, osnovi autohtonosti, zemljopisnoj, fizičkoj, etničkoj, spolnoj ili generacijskoj diskriminaciji, stavljajući naglasak na odbacivanje dječjeg rada, svih oblika prisilnog rada i utjecaju povijesnog i suvremenog ropstva i rasizma, uključujući sustavni rasizam, u cilju jamčenja ravnopravnog dostojanstva i poštovanja prema svim ljudskim bićima. Iznimno je važno zajamčiti ravnopravnost žena, njihovo pravo na rad i jednaku naknadu za rad te pravo da ne budu izložene bilo kojem obliku nasilja, uključujući seksualno i fizičko nasilje.

Sindikati prepoznaju važnost i nužnost međugeneracijske i unutargeneracijske solidarnosti i dijaloga.

Potrebno je zajamčiti javne službe od vitalnog značaja, uključujući univerzalno i besplatno, kvalitetno obrazovanje, zdravstvo i pomoć beskućnicima. Univerzalna socijalna zaštita također je nužna te mora uključivati skrb njegu, posebice njegu djece i starijih osoba te mirovine i naknadu za nezaposlene. Utaja poreza potkopava javne službe i socijalnu zaštitu te se mora iskorijeniti.

Zbog toga enciklika «Laudato Si'» mora postati uputa i konkretna inspiracija za djelovanje koja će održati perspektivu brige za «zajednički dom» i promicati ovakav razvoj putem kolektivnog pregovaranja i socijalnog dijaloga te pregovora o pravednoj tranziciji sa socijalnom pravdom za sve.

9. Sporazumi koje su potpisale vlade s Agendom 2030, Ciljevima održivog razvoja i

Pariškim sporazumom o klimatskim promjenama u skladu su s ciljevima enciklike «Laudato Si'». Komisija MOR-a o budućnosti rada mora gledati dalje od tehnologije i prepoznati život rada u domaćinstvu, ruralnog, industrijskog i uslužnog rada u cilju postizanja očekivanja tih međunarodnih dokumenata. Preporuke moraju imati viziju te uključivati prijedloge novih standarda nužnih za suočavanje s novim izazovima u svijetu rada.

10. Uz prepoznavanje povijesnih razina nejednakosti koje proizlaze iz modela koji hrani korporacijsku pohlepu i promiče niske plaće, sindikalna globalna kampanja za plaće izrazito je važna radi jamčenja da niti jedan radnik i radnica ne primaju plaću manju od minimalne plaće od koje će moći živjeti i jamčiti dostojanstven život ljudi. Nužno je da poslodavci poštuju pravo radnika na kolektivno pregovaranje za pravednu plaću te ponovno uvođenje korektno ravnoteže radnog vremena i vremena za obitelj, uključujući povoljnosti «zajedničkog slobodnog dana».

Borba protiv siromaštva i isključenosti mora uključiti sve organizacije koje su spremne raditi na skrbi i zaštiti svojih članica u borbi za pravdu te moraju uključiti ranjive skupine u svijetu rada i moraju se boriti protiv svih oblika korupcije.

11. U kontekstu nesigurnog svijeta, određenje radničkih organizacija prema ostvarenju mira u svijetu u kojemu nema nuklearnog oružja te prihvaćanje paradigme nenasilnog političkog djelovanja koju je papa Franjo predložio povodom Svjetskog dana mira 2017. od posebne je važnosti. Sukobi i podjele razaraju povjerenje u institucije, a sve više i u demokracije. Politike ekstremizma, uključujući ksenofobiju, rasizam i svi oblici ekskluzije moraju se odbaciti ako želimo postići zajedničko dobro.

12. Nazočnost organizacija iz cijeloga svijeta i svih regija te iz velikog broja nacija ukazuju na žurnu potrebu organiziranja regionalnih i globalno usklađenih i artikuliranih akcija radničkoga pokreta. Da bi se to postiglo, nužno je potrebno braniti i promicati sindikalne slobode i prava koja čine jedan od osnovnih stupova demokratskog suživota te graditi uključivu i proaktivnu socijalnu agendu.

13. Kako bi se nastavio dijalog započet na ovom sastanku, izrazito je važno održavati lokalne i regionalne sastanke kao nastavak ovoga sastanka, a u cilju poticanja dijaloga među sindikatima, crkvenim tijelima i drugim dionicima.

Pozivamo intelektualce, rukovoditelje u poslovnom svijetu, poslodavce, organizacije civilnog društva, međunarodne organizacije, a posebice državne vlasti da preuzmu odgovornost za izazove i mogućnosti te da u solidarnosti djeluju u cilju postizanja cjelovitog, uključivog i održivog razvoja. Za «rad, zemlju i krov nad glavom za sve».